

ISLANDS *Kontakt*

ISLANDSKLUBBEN I DANMARK

WWW.DANFIL.DK/KLUBBER/ISLAND.HTM

Formand: Ib Schock. Tureby Allé 44a. 2650 Hvidovre.

Tlf. 36 78 27 11, E-mail: i_schock@post10.tele.dk

Redaktør: Ebbe Eldrup, Bolbrovænge 29, 2900 Rungsted Kyst.

Tlf. /Fax 45 86 46 27, E-mail: eeld@steno.dk

Næstformand: Hans L. Hansen. Ll. Værløsevej 58B, 3500 Værløse

Tlf. 44 48 02 93, E-mail: hldhansen@post.tele.dk

Kasserer: Orla Nielsen, Solbærhaven 24, 2680 Solrød Strand.

Tlf. 56 14 41 17, E-mail: orlaniel@post5.tele.dk

Webmaster: Thomas@graungaard.dk

Nummer 50. JANUAR 2004.

FORMANDEN HAR ORDET

**Dette blad er nr. 50 i rækkefølgen af alle udsendte ISLANDS/KONTAKT.
og dermed et JUBILÆUMSNUMMER.**

Jeg tænker tilbage på den spæde begyndelse før PC-erens tid og på de skiftende redaktører, der ofrede deres tid og kræfter på at skabe et læseværdigt samlingspunkt for Islandsklubben.

Netop bladet er en absolut og nødvendig betingelse for en klub som vores, der har langt mere end halvdelen af sine medlemmer bosiddende spredt over næsten hele verden.

Det er et stort arbejde for redaktør og bestyrelse at skabe et læseværdigt blad fire gange om året. Mange medlemmer bidrager til dette, men vi ville sætte pris på, at endnu flere sendte et bidrag - en kommentar - en omtale af dit bedste objekt - eller bare en hilsen, som kunne fortælle os, at du sidder derude og glæder dig til næste nummer.

Dette er et beskedent nytårsønske, og vi håber DU reagerer.

GODT NYTÅR TIL JER ALLE

IB.

MØDEPROGRAM FOR FORÅRET 2004.

<i>Dato.</i>	<i>Foredragsholder.</i>	<i>Emne.</i>
<u>13. januar 2004</u>	Arne Fahnøe	kommer og viser os sine seneste resultater.
<u>10. februar 2004</u>		Ordinær generalforsamling
<u>9. marts 2004</u>	Hans Chr. Mogensen	viser nogle af sine kvalitetsobjekter
<u>13. april 2004</u>	Jørgen Steen Larsen	TOLLUR samt andre rammestempler.

Møderne foregår i **mødelokale 1** på **Værløse Bibliotek**, Bymidten, kælderen (indgang direkte i kælderen fra S-bane siden) og starter kl. 19.30. Dørene er åbne fra kl. 19.00.

Der serveres kaffe eller the med småkager – og der kan købes øl og vand.

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING.

Der indkaldes til ordinær generalforsamling tirsdag den 10. februar 2004, kl. 19.30 i lokale nr.1 på Værløse bibliotek med dagsorden iflg. klubbens vedtægter.

Valg af dirigent bestyrelsen foreslår **Jacob Arrevad**

- 1) Formandens beretning for året 2003
Se denne nedenfor
- 2) Regnskab for 2003.
Se dette nedenfor.
- 3) Forslag fra medlemmerne
der er ikke indkommet forslag.
- 4) Valg.
Næstformanden HANS L. HANSEN
skal vælges for 2 år og er villig til genvalg.
Kasserer ORLA NIELSEN
skal vælges for 2 år og er villig til genvalg.
- 5) Fastsættelse af kontingent for 2005.
På grund af produktionsomkostninger for bladet og væsentligt forhøjede portotakster foreslår bestyrelsen at kontingentet for 2005 fastsættes som følger:
Kr. 300,- for medlemmer, der ikke er medlem af anden DFF-klub.
DKK 150,- for alle øvrige medlemmer i Danmark, Norden & Europa
DKK 200,- for medlemmer bosat udenfor Europa.
- 6) Eventuelt.

FORMANDENS BERETNING FOR ÅRET 2003.

Medlemstal pr. 31.12.2002	86
afgang i året 2003	- 3
tilgang i året 2003	+ 2
MEDLEMSTAL PR. 31.12.2003.....	85

Vi byder de nye medlemmer velkomne i Klubben.

Der er i året 2003 udsendt de planlagte fire numre af *ISLANDS/KONTAKT*

Vi er stadig godt tilfredse med det varierede og oplysende indhold, og takker både redaktør og skribenter for deres indsats.

Vi holdt i foråret tre møder og en generalforsamling og i efteråret ligeledes tre møder og et specialmøde under Frimærker i Forum, hvor LEIF NELSSON fra Stockholm viste dele af sin nummerstempelsamling. Vi takker alle foredragsholderne, og kunne godt tænke os, at andre meldte sig frivilligt til efterårets møder.

Årets største begivenhed var NORDIA 2003 i Reykjavik, hvor mange af vore medlemmer deltog og opnåede fine bedømmelser (se ref. i blad nr. 49).

Slutteligt skal jeg takke bestyrelsen for godt samarbejde i året og igen en særlig tak til ERIK, som sørger for alt det praktiske ved vore møder.

IB SCHOCK.

REGNSKAB FOR ÅRET 2003.

Islandsklubben i Danmark

Regnskab for 2003

INDTÆGTER	Regnskab	Budget
	2003	2004
Kontingent	10975,00	10750
Salg af kilovare	150,00	
Salg af Arrevads: "Skibe..."	462,00	
	11587,00	10750

UDGIFTER

Kontingent til Danmarks Filatelist Forbund	3455,00	3500
IslandsKontakt (kopiering mv.)	2392,50	3400
IslandsKontakt (forsendelse)	2895,00	3300
Rabat ved frimærkekøb	-220,00	
Møder	681,50	1000
Kontorhold	81,20	400
Gebyr	402,00	500
Afskrivning	150,00	
Kilovarekøb	1200,00	
	11037,20	12100
Årets resultat (over-/underskud)	549,80	-1350

Status pr. 31.12.2003	AKTIVER	PASSIVER
Girobeholdning	20720,03	
Kassebeholdning	3018,26	
Portobeholdning	477,00	
Arrevad's "Skibe...": 18 stk, Flack 1 stk, 6 pk kilovare	0,00	
Forudbetalt kontingent (100 kr:27,57,83,125,126,128, 135, 25 Kr: 111)		725,00
Formue pr. 31.12.2002	22940,49	
Årets resultat	549,80	
Formue pr. 31.12.2003		23490,29
	24215,29	24215,29

Orla Nielsen
kasserer

Ovenstående driftsregnskab for 2003 og status pr. 31.12.2003
er d.d. revideret. Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.
Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

51-04
Arne Fahnøe
revisor

MØDEREFERATER

MØDET 11. NOVEMBER 2003

Carl Aage Møller var aftenens foredragsholder. Ib havde givet ham frit valg af emne, blot det havde noget med prøvning at gøre og gerne Carl Aages funktion som Bundesprüfer.

Valget blev Schleswig-Holstein. Forhistorien er, at den nuværende prøver skal have afløsning, og Carl Aage var blevet spurgt om han ville (det havde jo lidt med Danmark og områder at gøre). Svaret var i første omgang nej, fordi det ville medføre at skulle sætte sig ind i et meget stort og

krævende nyt område, men det endte med, at forsøget på at blive anerkendt på Schleswig-Holstein blev gjort. Det lykkedes. Aftenens forløb viste hvorfor.

Schleswig-Holstein fylder knapt 10 tætskrevne sider i Michel Specialkatalog. Der er ikke så mange mærker, men stempler i hobetal. Stumme stempler, nummerstempler med afarter (flere forskellige, bl.a. 7 af nr. 113 (så vidt jeg husker), énringsstempler med årstal, - med posthorn, rammestempler for landpost o.m.a.. Og der findes mange forfalskninger, især af nr. 1 og 2.

Carl Aage viste det referencemateriale, som han havde fået samlet, som sammen med diverse "eksamensprøver" var grundlaget for at blive autoriseret. Jeg tror alt, hvad der findes, blev præsenteret i form af fotokopier, aftryk og rigtig meget originalmateriale, ofte i fremragende kvalitet. "Samlerhertet var faktisk blevet genoplivet" sagde Carl Aage og det i en sådan grad, at et sommerhus var røget med i købet. Helt så meget var måske ikke nødvendigt for at blive godkendt som prøver, men det var fantastisk at få lejlighed til at se det. Vi fik et overbevisende indtryk af, at man roligt kan sende Schleswig-Holstein (og en del af Norddeutscher Postbezirk – jeg fik nu ikke helt fat i hvilken) til prøvning hos foredragsholderen.

Indlægget gav anledning til en del mere generel diskussion om især prøveransvar og -forsikringer og også om Carl Aage havde tilsvarende referencemateriale fra Island. Svaret herpå var dog nej – her er der efterhånden oparbejdet så meget erfaring, at det alligevel går. Med tanke på den kritik af Carl Aage som prøver af Island, som blev fremsat her i bladet for nogle år siden, er det vel på sin plads at fremhæve, at aftenens indsats såvel som udviklingen i Islandsprøvnningen siden ganske overbevisende dokumenterer, at en tilsvarende kritik i dag ville være uberettiget.

Orla Nielsen

MØDET 09. DECEMBER 2003.

Formanden bød velkommen til de ni fremmødte. Som sædvanlig blev der budt på æbleskiver, solbærrom og islandsk brændevin. Der blev udbragt et trefoldigt hurra for Magni, vores trofaste leverandør brændevinen. Klubben havde indkøbt et kilo islandsk afklip, som blev forsøgt solgt til 150 kroner for 100 gram. Der var ikke den store afsætning - det hjalp, da 3 af pakkerne blev udloddet til mødepræmier. Mødet gik med hyggesnak om islandsk filатели, frimærkeprøvning og anekdoter fra gamle dage. En stor tak til Erik, der som sædvanlig opvartede os, og gjorde det muligt at holde traditionerne i hævd.

H.C. Mogensen

Oversigt over IslandsKontakt nr. 50.

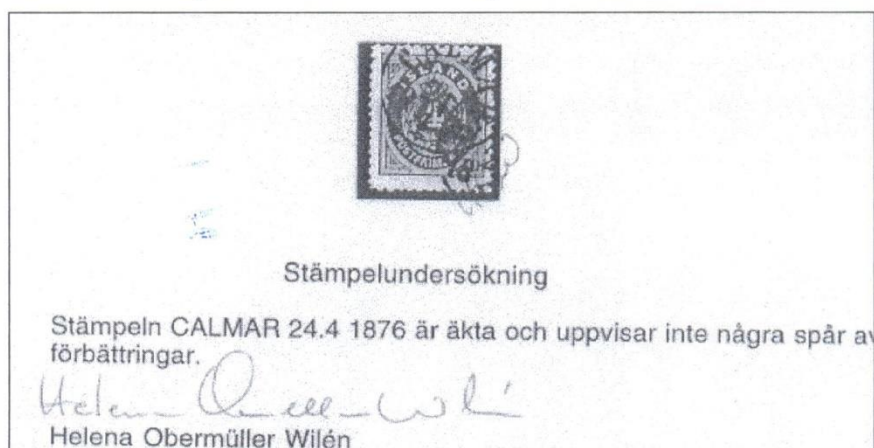
	<u>Side.</u>
FORMANDEN HAR ORDET	1
MØDEPROGRAM FOR FORÅRET 2004.	1
INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING.	2
FORMANDENS BERETNING FOR ÅRET 2003.....	2
REGNSKAB FOR ÅRET 2003.....	3
MØDEREFERATER.....	3
MØDET 11. NOVEMBER 2003	3
MØDET 09. DECEMBER 2003.....	4
"POSTKASSEN".....	5
Et lidt besynderligt auktions objekt v/ Ebbe Eldrup	5
Et mærkeligt (falsk) stempel. v/ Jørgen Steen Larsen.	6
ISLAND- en helg i oktober. v/ Eivind Kolstad	7
Fortsat flytning af postkontorer til samdrift med anden virksomhed.....	9
v/ Þór Þorsteins.....	9
EN STEMPELGÅDE - der blev løst. v/Ib Schock.....	9
FASTE RUBRIKKER.....	11
En interessant forsendelse v/ Ole Svinth	11
Usædvanlige forsendelser del 1 v/ David Loe, Tor C. Jensen og Ebbe Eldrup	12

KONTAKT TIL BESTYRELSEN OG REDAKTØREN	13
ISLANDSKONTAKT NR. 51.....	13
NYE ARTIKLER.....	14
Provisorisk panik i Reykjavík anno 1907. v/ Leif Fuglsig	14
Anvendelsessted for N1a-31 ? v/ Jørgen Steen Larsen.	18
Efterskrift: v/Jørgen Steen Larsen.....	21
Brevsamlingsstedet Grund i Kjalarnesi. v/ Sigurður Þormar.....	21
Trykrækkefølgen af ovaludgavernes kvartark v/ Orla Nielsen & Carl Simonsen	24
FYRIRTÆKJATHJÓNUSTA GREITT-63-stempel. v/Jørgen S. Larsen.....	26

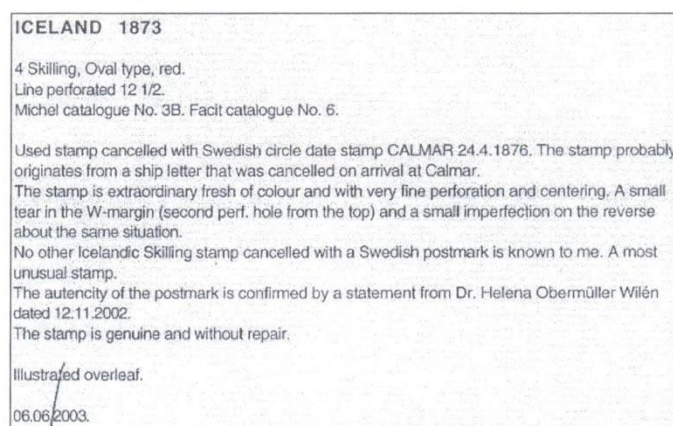
"POSTKASSEN".

Et lidt besynderligt auktions objekt v/ Ebbe Eldrup

(fortsat fra nr 48 og nr 49): Køberen af auktionsobjektet har kontaktet mig og oplyst at Helena Obermüller Wilén havde skrevet forkert. Der er nu udfærdiget en ny udtalelse som afbildes på næste side. Endvidere har Carl Åge Møller udfærdiget attest på objektet. Det mest besynderlige er nu hvorledes dette 4 skilling frimærke er blevet afstemplet i Calmar i 1876.

Ny udtalelse fra Helena Obermüller Wilén

Attest fra Carl Åge Møller

Ole Svinth har sendt dette foto af et andet islandsk skillingsmærke, afstemplet i Sverige. Det er 8 skilling med tilsyneladende ægte stempel Stockholm. Det har ikke været muligt at undersøge mærket nærmere så dato og årstal kendes ikke. Objektet ikke har været undersøgt af f.eks. Helena Obermüller Wilén.

Et mærkeligt (falsk) stempel. v/ Jørgen Steen Larsen.

Nedenfor ses et smukt stemplet eksemplar af 10 kr's overtrykket på 50 aur Fred. VIII. Dette frimærke ses som bekendt hyppigt annulleret med TOLLUR-stempel, men kun sjældent med et ægte poststempel. Der er derfor god grund til at undersøge stemplet nærmere.

Stempeltypen betegnes B1a, hvor "1" står for, at:

- der er to vandrette linier over og under datoen, og at disse linier går helt ud til stemplets kant,
- broen over datoen er udfyldt med lodrette skraveringer. Her 10 linier.

og "a" står for, at:

- datoen er skrevet med arabertal (altså ingen romertal) og uden angivelse af århundrede.

Her: 22.-5.27.

Reykjavík har kun haft ét stempel af denne type B1a, nemlig det første islandske brostempel, som anvendes i perioden 1894-1912.

Antallet på 10 linier i broen passer med dette stempel, så kan der så være tale om en sjælden sen genanvendelse af dette stempel ?

Svar et nej – bl.a. fordi K'et i Reykjavík ikke passer. På det ægte stempel rammer de to skrå linier således hinanden midt på den lodrette linie, medens den øverste skrå linie på stemplet ovenfor rammer den nederste skrå linie.

Kan det så være et senere stempel, hvori der er anvendt unormale typer i datolinien ?

På de fleste af de senere stempler er K'et således som vist ovenfor, men ingen andre stempler af type "1" har 10 lodrette skraveringer i broen.

Min konklusion er derfor, at stemplet et falsk.

Der er ikke mange falske Reykjavík-stempler, så på denne måde er frimærket interessant. Hvis man derimod er interesseret i en ægte postanvendelse af dette frimærket, bliver man desværre skuffet.

Frimærket blev solgt på internetauktionen eBay, og jeg har informeret sælger om, at stemplet er falsk.

ISLAND- en helg i oktober. v/ Eivind Kolstad

Fra vores norske medlem har IslandsKontakt modtaget denne rejsebeskrivelse:

Det finnes alltid en unnskyldning for å reise til Island. Denne gangen var det NORDIA 2003, eller var det egentlig det?

Jeg var der, og jeg besøkte utstillingen både fredag, lørdag og søndag. Mest for å treffe kjente, prate frimerker og kanskje få kjøpt litt til brostempelsamlingen min.

Jeg vendte hjem med ETT stempel, B1a HOLT RANG. Min datter var nær ved å omkomme av latter da hun hørte at pappa hadde reist til Island for å kjøpe ett frimerke!

Men var det kanskje ikke mest pga. Nordia at jeg reiste?

Jeg skal gi deg en bedre grunn: Dra til Island for å bade! Å gå i LAUG er en del av islendingenes livsstil, og jeg forstår hvorfor. Jeg tilbrakte flere timer både lørdag og søndag i kanskje Reykjavíks flotteste anlegg: Árbæjarlaug, på østsiden av byen. Det var aldeles vidunderlig, og må bare oppleves.

En reisebeskrivelse i et frimerketidsskrift blir jo litt malplassert uten det filatelistiske aspektet, så derfor:

Lørdag tilbrakte jeg mesteparten av tiden med dagslys i min lille leiebil, og kjørte rundt på Snæfellsnes; halvøya som strekker seg vestover et stykke nord for Reykjavík.

Spesielt imponerende var den sørlige kysten av Snæfellsnes, hvor jeg besøkte “vanskelige” steder (For en brostempelsamler betyr det steder med sjeldne stempler!) som Búdir, Hellnar og Gíslabær.

Hellnar

Det flotteste stedet var likevel Arnarstapi, og klippeformasjonene Lóndrangar litt lenger vest var imponerende.

Arnarstapi

Selve Snæfellsjökull var innhyllet i tåke, dessverre.

Hellissandur, Ólafsvík og Grundarfjörður var koselige småbyer, og i Grundarfjörður var småguttene som smågutter i en hvilken som helst by i et hvilket som helst land: De hadde kledd seg i Manchester United- drakt og satt og fulgte Leeds- Man. U på storskjerm på byens kafé.

Søndag bestemte jeg meg for å kjøre litt på kryss og tvers i Reykjavík før jeg badet.

Forbi Svalbard (ikke mange av dere har NIC- 272!) gikk turen først til Seltjarnarnes. Det er jo en bydel i Reykjavík, selv om det er egen kommune. Ny bebyggelse og ganske fasjonabelt strøk, tror jeg. I filatelistisk sammenheng kjenner vi Seltjarnarnes også som Mýrarhúsaskóli i tidligere tider. Det lå et brevhus her ute, som fikk både nummer- og brotypestempel. Begge er ganske sjeldne.

Ferden gikk til Nauthólsvík, sør for Reykjavíks innenriksflyplass. Her har byen anlagt en kunstig beach, med den fineste sand og oppvarmet havvann (!) i sommerhalvåret. Stranden er mektig populær blant Reykjavíks unge og feststemte: etter at diskotekene og utestedene stenger sånn utpå morgensiden, drar ungdommene hit for å bade, helst helt uten klær.

Nå i oktober var det øde og tomt. Jeg ble stående og kikket over mot Kópavogur og Fossvogur, og tenkte hvordan i all verden jeg skal få tak i B2c2 FOSSVOGUR til stempelsamlingen min. Det er "next to impossible", det finnes på et Folmer Østergaard-brev, men er ellers ganske ukjent.

På vei mot Árbæjarlaug passerte jeg flere områder som for 40- 50 år siden lå langt ute på landet og dermed fikk opprettet brevhus: Undraland (hvor er brostempleet?), Laugarnes, Langholt (endelig et brevhus med stempel som ikke er umulig å få tak i) og Smálönd.

Og mens jeg lå og koste meg i 38 graders vann, tittet jeg opp på bebyggelsen ved badet: **Selás**.

Her lå det også et brevhus, og DET stempleet har jeg!

Fortsat flytning af postkontorer til samdrift med anden virksomhed.

v/ Þór Þorsteins.

I IslandsKontakt nr. 47, april 2003, bragte vi Þór Þorsteins oplysning om, at der var 26 mindre poststeder, der blev drevet i samdrift med anden virksomhed.

Þór Þorsteins oplyser, at denne trend mod samdrift af postekspedition med detailhandel fortsætter således, at de fleste postkontorer snart vil overgå til samdrift.

I Reykjavík forventes det således, at der snart kun vil være omkring 4 egentlige postkontorer tilbage ud af de nuværende i alt 10. Resten vil overgå til samdrift.

De nye samdriftspostkontorer vil overtage de allerede udsendte stempler, men det er hensigten, at afstempling af størstedelen af posten fremover skal ske centralt for at begrænse denne opgave.

EN STEMPELGÅDE - der blev løst. v/Ib Schock.

Før Islandsklubbens møde i Forum viste Jørgen Steen - Leif Nilsson og mig - et frimærke med et mærkeligt stempel. Det var et 5 aur to konger fra 1907 med vandmærke krone. Vi kunne se, at det var et rektangulært stempel med runde hjørner - delt vandret i tre felter, og det eneste læselige i stemplet var "EPOST" i nederste felt.

Fc. 79 afstemplet med rombeformet stempel, hvor "GEPOST" er synligt

Leif Fuglsig havde fundet stemplet på en byttedag i Holstebro og købt det, da han mente det så "anderledes ud". Han sendte det til Jørgen Steen og d'herrer drøftede sagen og blev enige om, at det måtte være et norsk stempel.

Jeg mente, at jeg havde set en sådan stempelform tidlige, men kunne ikke huske hvor. Jeg påtog mig at opklare sagen og gik til Hans Enger, fra Norge, som stod på sin stand i Forum. Han undersøgte beredvilligt stemplet nøje, og kom til den konklusion, at stemplet ikke var norsk.

På vej tilbage kom jeg forbi hos Thomas Højland, hvor jeg mødte Preben Jensen, som jeg viste stemplet. "Jo da" - det kendte han godt - "kom her og se" sagde han, og der på en belyst hylde under den forreste disk - lå det **originale stempel** med indskriften **KJØBENHAVNS PENGEPOST**.

Afbildning fra Katalog over de københavnske poststempler, udgivet af Jan Bendix på forlaget Skilling, Skibby, side 195-196. Stemplet er kendt anvendt fra d. 16.9.1912 til d. 03.05.1916.

Ved at kombinere brugsperioden med den smule stempelfarve, der anes på tak 3 fra venstre i overkanten, må anvendelsesåret på Fc. 79 ovenfor have været enten 1913, 15 eller 16.

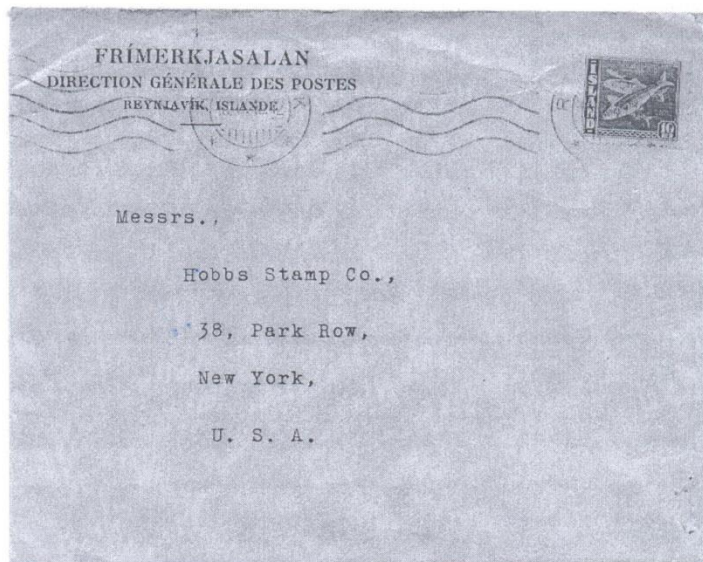
Pengepostkontoret blev oprettet i 1901 og brugte ovale stempler. Da kontoret flyttedes til den nye Centralpostbygning den 1.7.1912, blev der fremstillet dagstempler i brotypen. Men der blev altså også fremstillet et rammestempel, der kendes brugt fra 16.9.1912 til 3.5.1916. Pengepostkontoret blev nedlagt 1.5.1921.

Ingen kan fortænke mig i, at jeg stolt gik tilbage til Leif Nilsson og Jørgen Steen og afleverede denne beretning og dermed gådens løsning.

FASTE RUBRIKKER.

En interessant forsendelse v/ Ole Svinth

Jeg har købt et brev med 10 aur fisk. Tryksag til USA. Det er ikke interessant! Vel? Adressaten er en frimærkehandler:

FRIMERKJASALAN
DIRECTION GÉNÉRALE DES POSTES
REYKJAVÍK, ISLANDE

Reykjavik, April 8th 1940.

Sir,

With reference to this Administration's circular letters of the 4th April 1939 and 24th July 1939, concerning a new issue of stamps on the occasion of Iceland's participation in the Worlds Fair, New York, I beg to inform you that a decision has been taken for Iceland's further participation in the Worlds Fair during the season 1940.

In connection hereto the Worlds Fair stamps on stock will be overprinted with the year 1940.

These overprinted stamps will be valid on all sorts of correspondence during the period 11th May to 31st December 1940 (both dates included).

Customers are requested to send the amount plus postage with orders per International Postal Orders or per Checks payable by banks in Great Britain, Denmark, Norway or Sweden.

The amount can also be paid to the account of:

»Direction Générale des Postes d'Islande« at the following

Banks:

Hambros Bank Limited, London, Bishopsgate 41.

Privatbanken A/S, København, Børsgade 4.

Bergens Privatbank, Oslo.

Skandinaviska Banken A/B, Stockholm.

The rate of exchange is at present:

1 £		Icelandic kr.	23.50
1 Danish kr.		" "	1.25
1 Norwegian kr.		" "	1.48
1 Swedish kr.		" "	1.55

Respectfully,

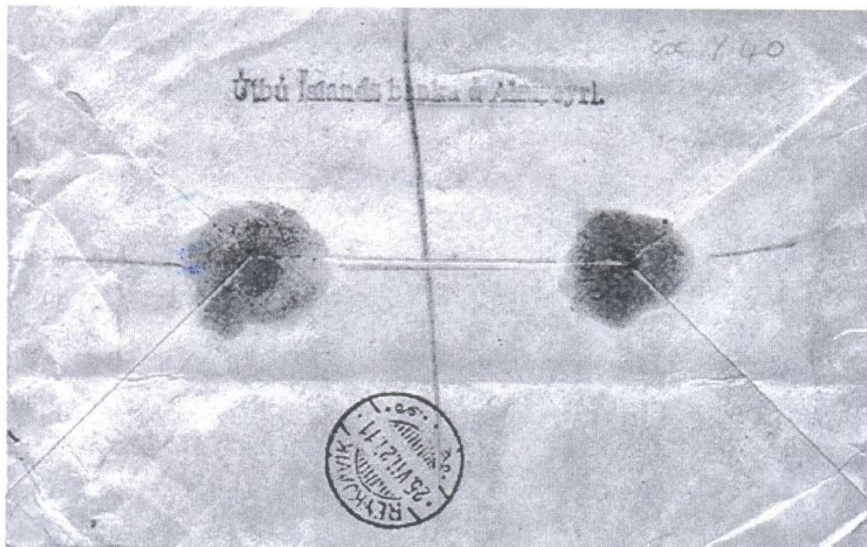
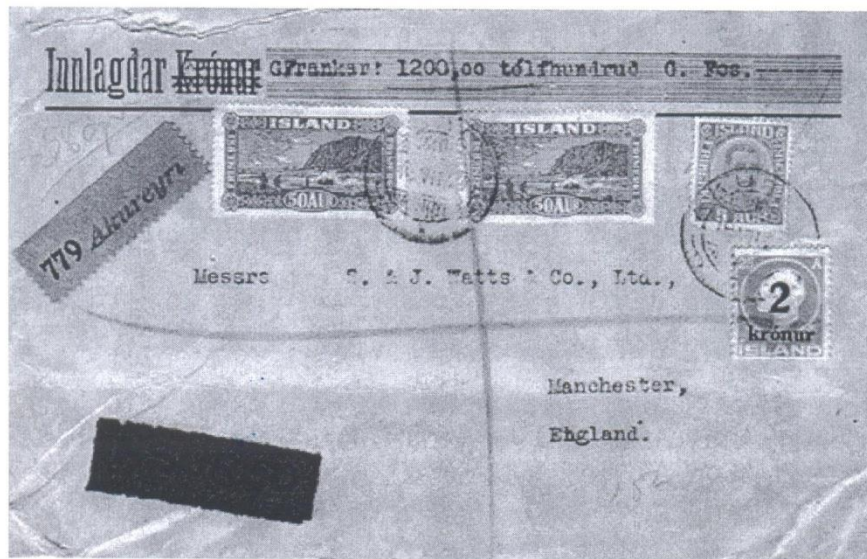
FRIMERKJASALAN
DIRECTION GÉNÉRALE DES POSTES

Nej, men indholdet var.

Selv om gyldighedsperioden for overtryksmærkerne, 11. maj – 31. december 1940, har været kendt siden Handbók um Islensk Frimerki udkom i 1973, er den interessant at få repeteret. Yderligere interessant er det at gyldighedsperioden var officiel allerede da mærkerne udkom. Det kan forklare at der findes en del tilsyneladende filatelistiske forsendelser med disse mærker.

Vekselkurserne er også interessante.

Usædvanlige forsendelser del 1 v/ David Loe, Tor C. Jensen og Ebbe Eldrup

David Loe, som bor i New Zealand, skriver om dette brev:

Here we have a "money letter" sent from Akureyri to Manchester in 1927. The most unusual thing about it is that the amount is expressed as 1200,00 G.Fcs or gold Swiss Francs. I have never seen another example. On the cover are attached a purple "779 Akureyri" label and a red "insured" label. All insured letters had to be registered, but I am not sure why the "Island R" registration handstamp was not used as it was contemporary.

The rate was a challenge to check. The weight is inscribed as 58gr and therefore the postage to the UK on this was 55a. Registration was 30a. and insurance 32a. per Kr250. Ron Collin has been able

to find the official exchange rate at the time as 1200 Gold Francs being equivalent to Kr1667. All this adds up to a theoretical 309 aurar and the stamps add up to 305 aurar.

Of the stamps the 2 Krónur surcharge on the 25a. Jón Sigurðsson is very unusual on cover and is unlisted in *Facit*. Only 495 sheets were overprinted and the stamp was issued on 6 January 1926.

The overprinting was primarily done to use up old stocks of stamps that had become invalidated when Iceland took over full control of its postal affairs and only stamps with a portrait of Christian X were valid.

Finally the postmark of Akureyri was used from 1911 to 1950. The cover was posted in Akureyri 19.7.1927 and on the rear has a transit mark of Reykjavík of 25.7.1927. It was sent by the Útbú Íslands Bank in Akureyri.

Bibliography / Acknowledgments

One Hundred Years of Icelandic Stamps – Jónsson

Ron Collin for exchange rate information

Postal Rates in Iceland – Brian Flack

Imidlertid har Tor Jensen 2 andre brugsforsendelser med 2 kr provisoriet på 25 aur Jon Sigurdsson – glæd dig til næste nummer af IslandsKontakt! (RED).

KONTAKT TIL BESTYRELSEN OG REDAKTØREN.

Emne.	Kontaktperson.	Mail-adresse.
Møder og arrangementer.	Ib Schock.	i_schock@post10.tele.dk
Adresseændringer.	Hans L. Hansen.	hldrhansen@post.tele.dk
E-mail adresser	Hans L. Hansen.	
Optagelse i foreningen.	Hans L. Hansen	
Kopier af IslandsKontakt.	Hans L. Hansen.	
Kontingent	Orla Nielsen.	orlaniel@post5.tele.dk
Udstillinger og forfalskninger.	Ebbe Eldrup.	eeld@Steno.dk
Indlæg til IslandsKontakt.	Ebbe Eldrup.	

ISLANDSKONTAKT NR. 51.

IslandsKontakt nr. 51 planlægges udsendt medio april 2004, så jeg vil meget gerne **modtage dit indlæg senest d. 15.03. 2004.**

Venlig hilsen Ebbe Eldrup.

NYE ARTIKLER.

Provisorisk panik i Reykjavík anno 1907.

v/ Leif Fuglsig.

Omkring årsskiftet 1906/07 synes der i Reykjavík at være opstået en mangelsituation med hensyn til 3 aur enkeltbrevkort (EBK).

Disse kort var i hovedstaden meget benyttede til mødeindkaldelser. Om de var trykte eller håndskrevne kom portomæssigt ud på eet, da lokalporto for brevkort og for den laveste tryksagsporto var den samme. Fra provinsen ses lokalbrevkort derimod sjældent, da der ikke var postomdeling.

I Reykjavík opfyldte man behovet for EBK i et stykke tid ved at dele 3 + 3 aur dobbelte brevkort (som stort set ikke blev anvendt til deres egentlige "svar-betalt"-formål), men måske var beholdningen af disse også ved at være opbrugt, så myndighederne besluttede at lade fremstille et lokalt provisorium.

Der var rigeligt med 5 aur (landsporto) EBK, og den nye dagligserie med to konger var på tegnebrættet. Europa's svigerfar var død 29.1.1906, så kortene var på en måde forældede.

Man overlod det til trykkeriet "Gutenberg" at overtrykke et antal af disse 5 aur EBK med tallet 3 i rødbrunt negativtryk.

610 Breiðningur

Þá prentsmidjunni Gutenberg

Þingholtsstræti 6. Tel. 11.

Herra Stjórnarráð Íslands

1907.	Kr.	aur
Jan. 4. Prentaða 3000 30ra.	19	46
(3 eyger)		
9. " Prentaða 1500 sama	9	76
Vsk. 22. " Prentaða 1500 sama	14	0
Apríl 15. " Prentaða 2500 sama	14	0
	Sk. 90	1

78

Reyk. 1907.

HLUTAFELAG GUTENBERG

Þomas Guðmundsson

Rogge

fr. Hlutafelagid Gutenberg

Þomas Guðmundsson

57

Stjórnarráð Íslands II

Dagb. 1 nr. 808. 19/4 '07

Trykkeriets regning for dette arbejde er dukket frem fra de islandske arkiver og vises her.

Af regningen fremgår det, at man

d. 4.1.1907 leverede 3.500 overtrykte kort og

d. 9.1.1907 yderligere 1.500 kort.

Den tidligst kendte afstempling er fra d. 7.1.1907.

Se fig. 2.

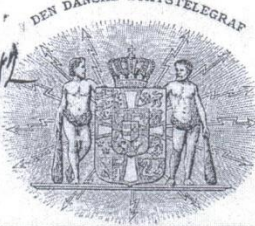
Fig 2. Tidligst kendte afstempling, d. 7.1.1907. Kortet kan på dette tidspunkt kun være fra 2. oplag (stort format). Kortet, der er sendt til Danmark, er opfrankeret til UPU-porto, men uden dirigeringspåtegning. Meget lang transporttid.

EBK med 5 aur Chr. IX var blevet leveret til Island i to omgange. 1. oplag, der blev afsendt d. 22.9.1902 i et antal på 10.000 stk., og 2. oplag, der blev afsendt d. 26.8.1904 i et antal på 9.000 stk. De to oplag kan adskilles – uden at forskellene dog skal beskrives nærmere i denne artikel – og 1. oplag kendes ikke overtrykt. De 5.000 overtrykte EBK udgør således mere end halvdelen af 2. oplag.

Hvad der præcist skete i Reykjavík i disse januardage i 1907 vides ikke, men vi ved, at ordet ”provisorium” virker som et skud adrenalin på samlere og handlere – begreber som ”begrænset oplag”, ”overtryksfejl” o.s.v. stimulerer efterspørgslen, og de overtrykte kort blev uden tvivl udsolgt på kort tid.

De islandske myndigheder havde ikke glemt den kraftige kritik, de var udsat for både fra Postvæsenet i Danmark og fra samlerkredse efter de to tidligere lokale overtrykninger Prir og I GILDI og ønskede ikke en gentagelse.

Hvad skulle man stille op? Jo, man handlede hurtigt og allerede 11.1.1907 sendtes et telegram til Generaldirektoratet i København. Telegrammet, som er fundet i Postvæsenets arkiver, gengives i fig. 3.

STATSTELEGRAFSSTATION København <i>Moskaget 11.11.1907</i> den 11. 1907	DEN DANSKE STATSTELEGRAF 	Vedtagne Forkortelser (signes conventionnelles) D Otlegram (idéogr. urgent) RP Svar betalt (réponse payée) RPD Ilsvær (idéogr. urgent) TC Kollationering (collation) RO Udlæveres aabent (remise ouverte) MP egenhændigt (main propre) ES Eftersendelse (faire suivre) CR Ankomstbevis (accusé de réception) XP Ekspres betalt (express payé)
--	---	--

TELEGRAM.

KB REYKJAVIK 451/295 28/27 W 11/1 3 E
 GENERALDIREKTORATET FOR POSTVÆSENET
 KB

*12/1 1907 hr. m. til fm. Kvarterchef
 Vermehren til m. bfg. Tilværelse.
 E.O. C. Hage*

SEND HERTIL MED LAURA 15 D M 20000 STYKKER
 GJÆLDENDE ISLANDSKE ENKELTE 5 ØRES BREVKORT
 MAGTPAALIGGENDE AT FÅA KORTENE ISLANDS MINISTERIUM
 JONSSON LANDSEKRETAER

Gpd. Jn. I 1907. Nr. 0342
 Gpd. Jn. III 1907. 2/12

Fig. 3.

Man hastebestilte altså et 3. oplag på 20.000 stk. (mere end oplag 1 og 2 tilsammen) til overtrykning.

Generaldirektoratet og Thiele har virkelig skyndt sig. Allerede d. 16.1. afgår kortene – ikke som angivet med "Laura", men med "Vesta". Ankomstdatoen i Reykjavík kendes ikke, men først d. 15.2 takker Island skriftligt for modtagelsen – vintersejlad kunne være langsommelig.

D. 22.2 er Gutenberg klar med 15.000 overtrykte kort og d. 15. april leveres endnu 2.500 stk.

Det samlede oplagstal for dette provisorium bliver således 22.500 stk. Herfra skal der dog trækkes 800 stk., som d. 30.4 sendes til Generaldirektoratet "til brug ved udsendelse til postbestyrrelserne i

Verdenspostforeningen”, som det udtrykkes i følgeskrivelsen. Noget havde man dog lært siden Prir og I GILDI fadæserne!

3/5 aur brevkortprovisoriet blev således langt fra en sjældenhed, men derimod en af de almindeligste islandske helsager.

Chr. IX og to konger helsagerne ugyldiggjordes med udgangen af 1921, men provisorierne på disse blev ved med at være gyldige. 3/5 kortet, som efter d. 31.3.1919 ikke længere kunne bruges uden opfrankering, kendes brugt (oftest filatelistisk) helt op mod 1940.

Da de 20.000 kort leveres i 1907, var Thiele gået over til et andet format. Brevkortene målte nu 140 mm mod tidligere 144 mm i bredden. Højden var stadig ca. 90 mm. 2. og 3. oplag kan således let adskilles.

Fig. 4 viser et kort i det lille format: ”Panikoplaget” opfrankeret til tryksagsporto 1922.

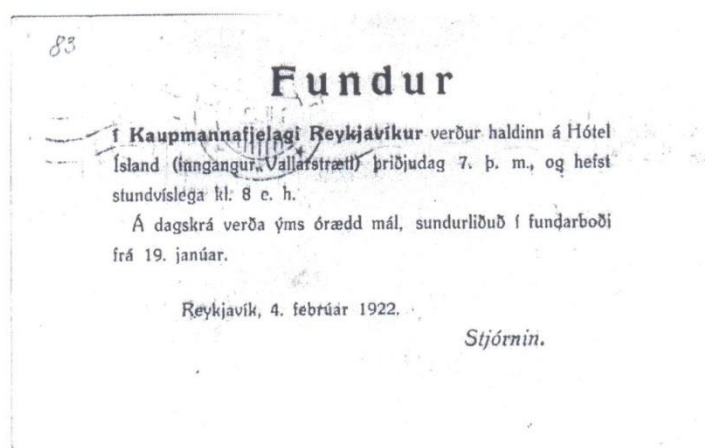
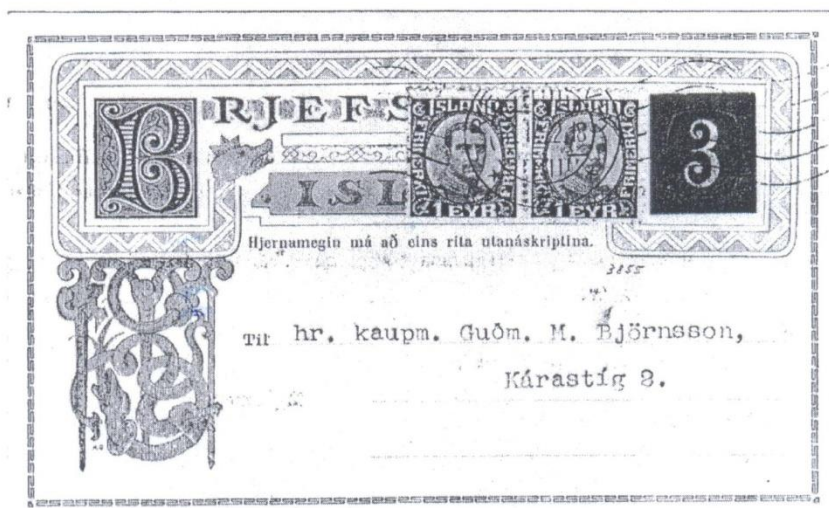

Fig. 4b. Bagsiden

Til slut må det nævnes, at de 2.500 kort af 3. oplag, som ikke overtryktes, er kendt både brugt og ubrugt. 3. oplag er således det mindste af oplagene. Et brugt eksemplar er vist i fig. 5.

Fig. 5. "Panikoplaget", lille format uden overtryk opfrankeret til UPU-porto 1908.

En stor tak til Halfdan Helgason og Erik Jensen for vellykket søgning i henholdsvis de islandske og de danske arkiver.

Anvendelsessted for N1a-31 ?

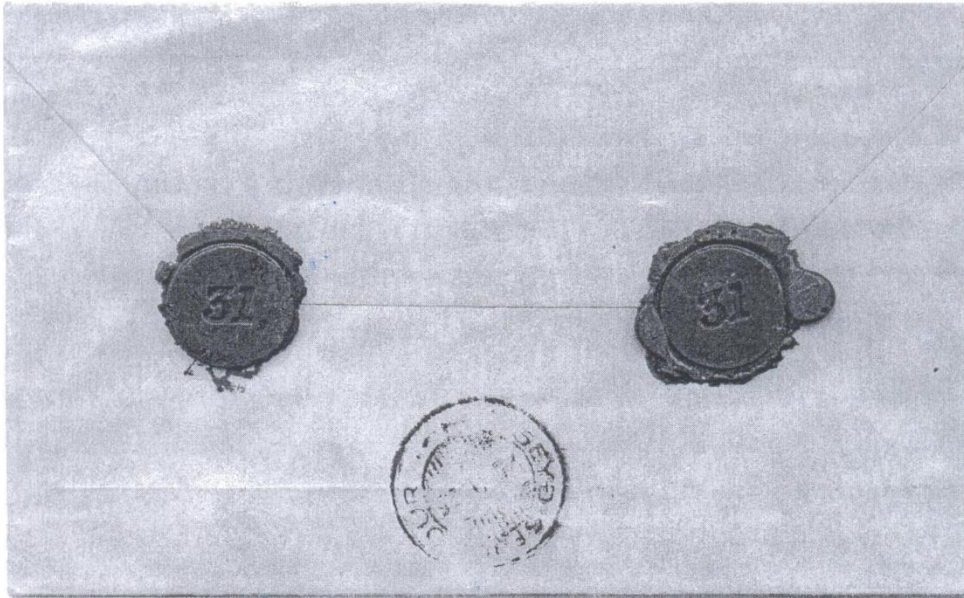
v/ Jørgen Steen Larsen.

Nummerstempellet N1a-31 er kendt som et af de meget sjældne stempler. Ud over at stemplet er sjældent, har det hidtil været ukendt, hvor det blev anvendt.

I november 2002 blev der imidlertid hos Thomas Høiland solgt et pengetjenestebrev anvendt i februar 1925, hvor der på forsiden er en påtegning om, at det er afsendt fra telegrafstationen i Fossvellir og på bagsiden er to laksegl med aftryk af N1a-31.

Vi kan altså nu fastslå, N1a-31 blev anvendt i Fossvellir i 1925.

Det fremgår af forsiden, at pengebrevet er afsendt fra Fossvellir, har en mærkar med påtegning "E" for Egilsstadir og er afstemplet i Egilsstadir med en ulæselig dato. På bagsiden er der et ankomststempel fra Seyðisfjörður d. 25. II. 25. På bagsiden ses de to laksegl med N1a-31.

Af Þór Þorsteins "Pósthús og bréfhirðingar á Íslandi" fremgår det, at BH Fossvellir d. 31.12.1897 blev flyttet til Hofteigur, der i sommeren 1903 fik tildelt N1a-33. Det fremgår yderligere, at der først igen åbnes et brevsamlingssted i Fossvellir d. 1.1.1929 og, at brevsamlingsstedet på dette tidspunkt fik tildelt N2-230.

Brevet ovenfor viser, at der i en periode mellem 1898 og 1928 udføres postservice i Fossvellir og, at man i denne periode anvender N1a-31.

Det er ikke overraskende, at N1a-31 på et tidspunkt havner i Fossvellir, idet PA Egilsstadir i sommeren 1903 fik leveret 10 nummerstempler, N1a-29 til N1a-38, til fordeling i alfabetisk rækkefølge til dette postkontors brevsamlingssteder. BH Arnhólsstadir fik tildelt N1a-29, BH Brú fik tildelt N1a-30, BH Hjaltastadir fik tildelt N1a-32, o.s.v. N1a-31 var altså tiltænkt et brevsamlingssted, der i alfabetisk rækkefølge kom efter Brú men før Hjaltastadir. Det eneste

brevsamlingssted, der på et tidspunkt har været åbent under PA Egilsstadir, og som passer ind i denne rækkefølge, er Fossvellir.

Der er tegn på, at der kan have været en "glemt" åbningsperiode for BH Fossvellir. På det officielle postkort for 1912 er Fossvellir således markeret som et brev-samlingssted, og af Bæjatal á Íslandi, 1915, fremgår det, at der på dette tidspunkt var et brev-samlingssted i Fossvellir. Modsætningsvis fremgår det af Embættismannatal á Íslandi, 1910, at der ikke på dette tidspunkt udbetales honorar til en brev-samlingsmand i Fossvellir.

Jeg har set følgende anvendelser af N1a-31:

Fc. 85, 94, brevkort med 94, afsender: Arnesen, sendt til Fru Magdalena (Sæmiendsen ?), Akureyri, 96, klip Fc. 99*2 + Hófsos 28.III.25, klip Fc. tj. (50+55) + RVík 28.10.26 og har selv en anvendelse på Fc. tj. 33*2. (Boede der omkring 1915 – 20 en person ved navn Arnesen i Fossvöllur-området ?) Her går jeg så i stå.

Heldigvis har vi så Þór Þorsteins, der som sædvanlig er til stort hjælp, når mysterier skal forsøges opklaret. Forelagt oplysninger ovenfor oplyser Þór Þorsteins således, efter en gennemgang af alle kilder om udbetaling af honorarer for perioden fra 1910 til og med 1925, at:

"Til Fossvellir, der i de ældre kilder betegnes Fossvöllur, blev der udbetalt honorar som viðkomustaður og ikke som bréfhirding. Ordet "viðkomustaður" er vanskeligt at oversætte, men på engelsk kunne det betegnes som "a calling place or a stopping place." Jeg ved ikke, hvilken service - hvis overhovedet nogen - der blev ydet fra et viðkomustaður, men jeg tror, at man alene modtog breve og videregav dem til landpostbudet, når han kom forbi.

Der synes imidlertid at have været nogen forvirring hos postmesteren i Reykjavík, idet han i regnskaberne for årene 1915 – 17 ikke noterer Fossvellir som et viðkomustaður, hvilket han ellers gjorde både i i årene før og efter denne periode.

Mit forslag er derfor, at Fossvellir registreres på følgende måde:

Fossvellir 1910 – 1914 Viðkomustaður
 1915 – 1917 Brevsamlingssted.
 1918 – 1928 Viðkomustaður
 1929 - Brevsamlingssted

I den første periode fra 1910 til 1914 tvivler jeg på, at N1a-31 var i Fossvellir."

Ved at sammenholde oplysningerne ovenfor vil JSL gerne bede IslandsKontakts læsere om at komme med eventuelle kommentarer til følgende teori:

Indtil udgangen af 1914 befandt N1a-31 sig ved PA Egilsstadir og blev næppe anvendt.

I perioden fra 1915 til 1928 blev N1a-31 lejlighedsvis anvendt i Fossvellir.

Fra og med 1929 blev N1a-31 afløst af N2-230.

Efterskrift: v/Jørgen Steen Larsen

Et så sjældent stempel som N1a-31 bør man altid være varsom med at købe.

Som eksempel kan det nævnes, at der d. 2.10.2002 på eBay blev solgt et stempel, som blev udgivet for at være N1a-31, men som ved nærmere eftersyn viste sig at være et manipuleret N1a-51. Måden at afsløre dette på er at undersøge, hvordan cifrene er placerede i forhold til cirklen. De der har nummerstempelhåndbogen, kan lave en kopi af N1a-31 og N1a-51 ved at lægge en klar plasticfoil i kopimaskinen i stedet for et stykke papir. Ved at lægge de to foils over afbildningen nedenfor, kan forfalskningen afsløres. Denne kontrol må generelt anbefales ved køb af sjældne nummerstempeler.

88776

Brevsamlingsstedet Grund i Kjalarnesi. v/ Sigurður Þormar.

I Rapport nr. 128, december 2002, var der på side 8 – 9 en artikel om brevsamlingsstederne i Grund og Kléberg. I artiklen var der bl.a. henvist til Sigurður Thormar som kilde. Det har givet anledning til, at Sigurður Þormar har sendt en indlæg til IslandsKontakt med en række korrektioner. Sigurður skriver således:

Når man følger den gamle postrute fra Reykjavík mod nord og har passeret Mosfellsbær, kommer man ved foden af bjerget Esja til Kjalarneshreppur.

Bjerget Esja.

Kjalarneshreppur med indtegnning af Esjuberg, Brautarholt, Kléberg og Fólkvangur.

Grund ligger mellem Kléberg og Jörfi.

I dette område blev der d. 1.1.1907 åbnet et brevsamlingssted på gården Esjuberg. Brevsamlingsstedet overtog nummerstempel 162, som tidligere havde været anvendt i Keflavík, og her var blevet overflødig efter, at Keflavík d. 1.1.1906 var blevet et postkontor.

Medens 162 jævnligt ses anvendt i Keflavík, ses stemplet kun sjældent anvendt i Esjuberg.

Nummerstempel 162 anvendt i Esjuberg.

Brevsamlingsstedet blev d. 1.6.1919 flyttet fra gården Esjuberg til nabogården Brautarholt, og nummerstempel 162 blev flyttet med.

Nummerstempel 162 anvendt i Brautarholt.

I sommeren 1930 modtog brevsamlingsstedet det meget sjældne brostempel B2a Brautarholt, som findes i min samling dateret d. 9.1.1931

I foråret 1936 var det meningen, at brevsamlingsstedet d. 1.7.1936 skulle flyttes til skolen Kléberg. Dette skete dog ikke denne gang. Årsagen var, at skolebestyreren ikke var på Kléberg om sommeren. Skolebestyrer Ólafur Magnusson har bekræftet dette og kan huske, at brevsamlingsstedet i 1937 i stedet for blev flyttet fra Brautarholt til Grund, ca. 2 km. fra Kléberg.

Fra 1938 til 1951 forblev brevsamlingsstedet på Grund, og her anvendte man nummerstempel 162.

Nummerstempel 162 anvendt i Grund.

Hvervet med at passe brevsamlingsstedet blev varetaget af Guðjón Sigurðsson, som boede der i denne periode. Årsagen til at brevsamlingsstedet i Grund blev lukket i 1951 var, at Guðjón og hans familie flyttede til Reykjavík, hvor Guðjón blev sikkerhedsvagt ved Altinget.

BRÉF

Sendipósthús

REYKJAVÍK 1

Afgreiðslumaður

Akvörðunarpósthús

Grund, Kjalarnesi

Míði þessi óskast endursendur ef um skekkjur er að ræða

Ebl. 645 - 970

Mærkat til at sætte på postsække, der skulle transporteres fra Reykjavík 1 til Grund, Kjalarnesi.

Alle mine oplysninger om brevsamlingsstedet i Grund stammer fra fru Bjarney Guðjónsdóttir fra Grund, som var 17 år gammel, da brevsamlingsstedet på Grund lukkede. Hun husker godt, at nummerstempel 162 blev anvendt på Grund, og husker, at ingen andre nummerstempler har været anvendt der.

Fra Grund blev brevsamlingsstedet i 1951 flyttet til skolen Kléberg, som i 1955 modtog brostemplet B3e Kléberg. Flytningen passer med, at Folmer Østergaard i et brev fra Póststofan i Reykjavík dateret d. 5.6.1961 fik oplyst, at brevsamlingsstedet i Kléberg blev oprettet i 1951.

Oplysningerne stemmer i øvrigt også med, at der fremgår af Bæjatal á Íslandi 1951, at der i 1950 var et brevsamlingssted i Grund men ikke et i Kléberg.

B3e Kléberg i violet farve anvendt d. 29.IX.1958.

Brevsamlingsstedet Kléberg blev i 1979 flyttet til Fólkvangur og efter 1 år videre til Varmá í Mossfellsveit. Efter samtale med en tømrermester, som besøgte brev-samlingsstedet, er det oplyst, at brev-samlingsstedet efter flytningen til Fólkvangur ikke længere havde et stempel.

Alle mine oplysninger er modtaget på første hånd gennem samtaler med nulevende personer med godt helbred.

Afbildningerne stammer fra Jørgen Steen Larsen's samling.

Trykrækkefølgen af ovaludgavernes kvartark v/ Orla Nielsen & Carl Simonsen

I IslandsKontakt nr. 46 i artiklen: "Om den "store" variant på 16 Skilling" begav Orla Nielsen sig ud i nogle overvejelser om den sandsynlige trykrækkefølge for kvartarkene i 16 Skilling mærket.

Idet kvartarkene nummereres således:

1	2
3	4

var Orlas antagelse, at rækkefølgen var 2, 4, 3, 1, således at fejlen var opstået i tredje trykgang (kvadrant 3), blevet større i fjerde (kvadrant 1) og fjernet, så snart den var opdaget, når de færdige trykark kom ud.

Nu er der kommet nyt materiale frem, idet Carl Simonsen er kommet i besiddelse af en 12-blok af 5 Aur tjeneste, fintakket. Der er arkmarginaler, så placeringen kan éntydigt fastlægges til 81-86/91-96. Ved at benytte Regeling's resultater om variantbeskrivelse og -placering, kan det fastslås, at blokken er fra 3. tryk.

Figur 1: 12-blok fra 3. tryk, pos. 81-86/91-96

Et nærbillede af pos. 86 viser en stor variant med bugtet S-ramme og stor farveplet under firkanten i SØ. Det er variant C.22 i Regelings terminologi, og den skulle findes på 31, 36, 81 og 86.

Figur 2 (pos. 86)

Figur 3 (pos. 81)

Men den er ikke i pos. 81, her findes kun pletten (figur 3). Som varianten ses i figur 2 findes den både i 4. tryk (helark hos Orla) og i 5. tryk (helark med Í Gildi hos Carl) på henholdsvis positionerne 32, 37, 82 og 87 og 42, 47, 92 og 95.

Når varianten altså stadig findes i "kassen" og optræder i de senere tryk, så er den ikke blevet "fjernet" fra pos 81, men tværtimod opstået. Nu har Regeling den også i 1. og 2. tryk, men her er det alene med en lille plet i rammeliniere lidt over P i Øst (som er væk i de senere tryk) og måske med pletten i SØ. Her er Regelings noter ikke særlig klare. Konklusionen er med andre ord, at det endelige udseende af varianten er opstået i løbet af 3. tryk, og da den ikke er på pos. 81, må kvadrant 3 være trykt først og trykrækkefølgen: **3, 1, 2, 4**. Og det vil være rigtigt uanset om, varianten opstår i 1., 2., eller 4. kvadrant (Vi véd jo kun, at den er i 4. kvadrant (pos. 86)). Det skal understreges, at vi stadig benytter grundantagelsen fra Kohl, om at trykningen er sket "med uret".

Det strider mod Orlas antagelse om 2, 4, 3, 1. 16 sk. kan imidlertid godt være trykt som 3,1,2 4. Så ville fejlen være opstået direkte i kassen med stereotypier, sat ind på sin position 54, opdaget ved 2. trykgang på pos. 4 og fjernet inden trykning af 3. og 4. kvadrant. Det var den inspektion – inden

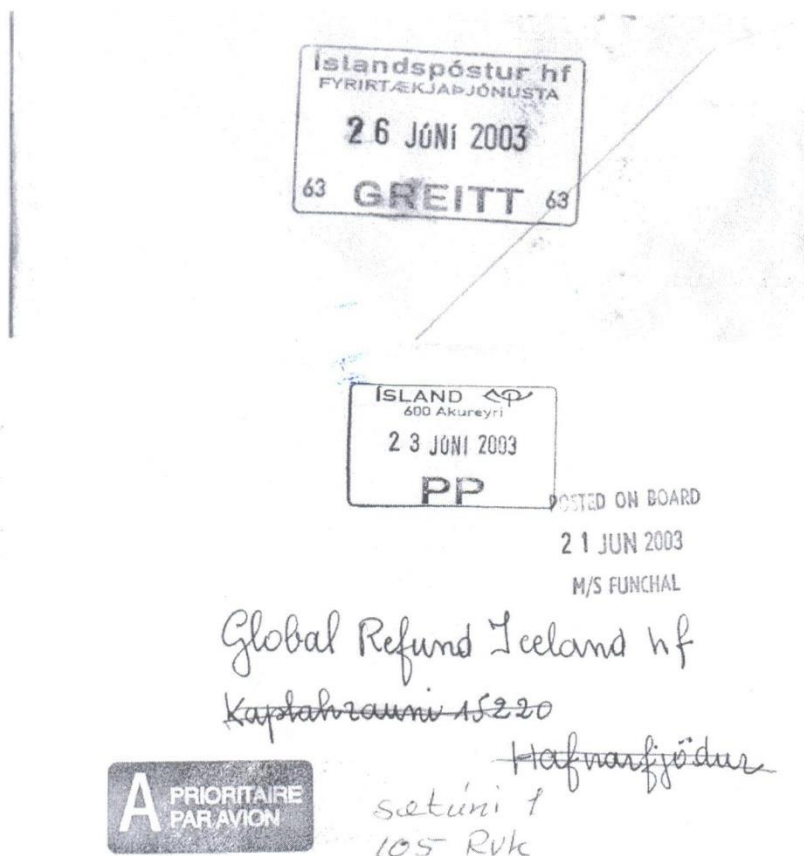
arket blev færdigt – som Orla anså for usandsynlig og derfor valgte det andet forslag. Men fejlen er jo så stor, at opdagelse og fjernelse på ingen måde er umulig.

Vi har altså en trykrækkefølge 3,1,2,4, som kan forklare begge tilfælde. Vender vi os til sidst mod ”manglende ur” i 10 Aur 5. tryk, som kun findes på pos. 86, ses, at også den kan forklares med denne trykrækkefølge.

Der er endnu ikke data nok til en generel konklusion, men med et par eksempler mere, så **begynder trykrækkefølgen 3,1,2,4 at være troværdig!**

FYRIRTÆKJATHJÓNUSTA GREITT-63-stempel. v/Jørgen S. Larsen.

På bagsiden af nedenfor viste brev fandtes et indtil nu for mig ukendt FYRIRTÆKJA-THJÓNUSTA GREITT-63-stempel.

Brevet er et skibsbrev afsendt om bord på krydstogtskibet M/S FUNCHAL d. 21. juni 2003. Skibet må have lagt til i Akureyri, hvor brevet d. 23. juni er afstemplet med Akureyri PP. PP betyder, at selv om brevet er ufrankeret, er portoen betalt. Heldigvis var der hjælp at hente hos Þór Þorsteins, der skriver, at hvis et brev med fejlagtig adresse sendes tilbage til Postcenteret, bliver det - hvis det er muligt - påført en ny adresse, og afstemplet med

stemplet FYRIRTÆKJATHJÓNUSTA GREITT for derved at angive, hvornår den nye adresse er påført. Fyrirtækjathjónusta betyder ”Firmatjeneste” og er en afdeling af Postcenteret – d.v.s. af Reykjavík-2.